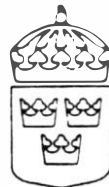

Motion till riksdagen

1989/90:K221

av Per Stenmarck och Gullan Lindblad (båda m)

Den negativa föreningsrätten

Mot.
1989/90
K221 – 228

Rättigheten för en medborgare att stå utanför en facklig organisation om vederbörande så önskar borde vara självklar i en demokrati.

Lika självklart som det är att den enkilda människan ska ha rätt att ansluta sig till en organisation – den positiva föreningsrätten – lika självklart borde det vara att hon ska kunna stå utanför en organisation – den negativa föreningsrätten. Europakommissionen för mänskliga rättigheter har tolkat föreningsrätten på detta sätt.

Fackliga organisationer i Sverige tycks anse sig oförhindrade att mer eller mindre tvinga in arbetstagare som medlemmar. Detta kan ske genom s. k. organisationsklausuler, där man genom avtal förhindrar icke organiserade arbetstagare från att få en anställning. Det kan också ske indirekt genom s. k. svartlistning eller mobbing.

Med rätten att tillhöra en förening borde också följa rätten att utträda ur en förening. Detta är ingalunda en självklarhet i Sverige. Arbetsdomstolen har flera gånger fastslagit att en medlem ska kunna lämna en organisation på egen begäran, men det förekommer ofta att fackliga organisationer nekar till detta eller ställer till svårigheter för den person, som önskar utträda ur organisationen.

Den mänskliga rättigheten att själv besluta om in- eller utträde ur en organisation är så viktig att den inte kan lämnas till enskilda organisationers avgörande. Den negativa föreningsrätten bör grundlagfästas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i regeringsformen för att säkerställa den negativa föreningsrätten.

Stockholm den 17 januari 1990

Per Stenmarck (m)

Gullan Lindblad (m)